

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

22 Haziran 2021 Salı
30'uncu Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- İller Bankası Anonim Şirketinin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

22 Haziran 2021 Salı
30'uncu Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 15.33'te açıldı.

İller Bankası Anonim Şirketinin 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlandı..

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 16.58'de toplantıya son verildi.

22 Haziran 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.33

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Toplantıyı açıyorum.(*)

Bugünkü gündemimizde İller Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- İller Bankası Anonim Şirketinin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Evet, şimdi sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürüme veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başkanım, izniniz olursa İller Bankamızla ilgili üç dakikalık faaliyetlerimizle ilgili bir filmimiz var, onu göstermek istiyoruz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii, buyurun Sayın Genel Müdür.

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Saygıdeğer KİT Komisyonu üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, değerli Yönetim Kurulu Başkanım ve üyelerimiz; Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonumuzun İller Bankasıyla alakalı olan bu toplantısının ülkemiz, milletimiz ve bankamız için hayırlı olmasını diliyorum. Bu vesileyle sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

*Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Kıymetli Başkan, değerli üyeler; İller Bankası olarak, kurulduğumuz günden bu yana, ülkemizin dört bir yanında şehirlerimizin bayındırlık hizmetlerinde önemli projeleri finanse ediyor, yerel yönetimlerimize, danışmanlık ve teknik destek veriyoruz. İçme suyundan atık suya, katı atıktan yenilenebilir enerjiye, kent içi ulaşımdan akıllı kent sistemlerine, kentsel dönüşümden yeni sanayi alanlarının kurulmasına, sokak sağlıklılaştırmadan bisiklet yolu projelerine kadar onlarca alanda binlerce projeyi yerel yönetimlerimizle birlikte başarıyla tamamlıyor ve halkımızın hizmetine sunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; İller Bankamız güçlü sermayesiyle ülkemizin önemli kurumlarından biridir. Bugün itibarıyla, bankamız, 30 milyar lira nominal sermayesi, 21 milyar lira ödenmiş sermayesi, 25 milyar lira öz kaynağı ve 49 milyar lira aktif büyüklüğüyle ülkemizin en önemli kalkınma ve yatırım bankası olarak yerel yönetimlerimizin yanında yer almaya devam etmektedir. Bankamız Bankaların Likidite Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik çerçevesinde hareket etmektedir. Bankamızın hiçbir döneminde likidite oranlarıyla ilgili BDDK mevzuatına aykırı hiçbir işleme yer verilmemiş ve yasal limitlerin dışına çıkılmamıştır. Ayrıca bankamız borçlanmalarına bakıldığında ortalama faiz oranlarının piyasa şartlarına uygun olduğu ve kısa vadeli borçlanmalar gerçekleştirildiği görülmektedir.

Dünya Bankası, Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı, İslam Kalkınma Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Fransız Kalkınma Ajansı ve Asya Altyapı Yatırım Bankası gibi çok sayıda uluslararası finansman kuruluşuyla çalışan ülkemizdeki tek kurum olduğumuzu önemle belirtmek isterim.

Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde yerel yönetimlerin başta çevresel altyapı sektörü olmak üzere ulaşım, yenilenebilir enerji, afetle mücadele ve sıfır atık sektörlerindeki ihtiyaçlarını iklim değişikliğiyle mücadeleye pozitif katkı sağlayacak şekilde sağladığımız yıllık ortalama euribor artı yüzde 1,5 faiz ve geri ödemesiz döneme sahip otuz yıla varan vadelerde uluslararası finansmanla yerel yönetimlerimizin kredi kabiliyetlerini artırırken, yeni yatırımların önünü açıyoruz, ekonomimizin canlanmasına ve ülkemize kısa vadede döviz girişi sağlayarak cari açığın azaltılmasına katkı sunuyoruz.

Uluslararası finans kuruluşlarının mevzuatına uygun olarak her bir proje için teknik ve mali fizibilitelele çevresel ve sosyal etki analizleri yapıyoruz. Tüm bu gayretlerimiz neticesinde yerel yönetimlerimize sağlanan dış kredi portföyümüzü 2021 itibarıyla 3 milyar avronun üzerine çıkarttık. Bu kapsamda 522 adet projenin; 132'si tamamlanmış, 107'si ise devam etmekte olup, 283 proje de ihale aşamasındadır.

Finansal kaldıraç etkisi yaratmak adına uluslararası hibe ve kredileri bir arada kullanarak karma finansman modeli “blending”le ülkemizde proje yürüten ilk ve tek kurumuz.

Türkiye’deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı (FRIT) kapsamında Avrupa Birliğinden temin ettiğimiz 555 milyon euro hibeye 200 milyon euro da kredi ekleyerek TL bazında yaklaşık 5,8 milyarla geçici koruma altındaki Suriyelilerden etkilenen 15 yerel yönetimde 37 projeyi hayata geçiriyoruz. Yerel yönetimlerimizin ihtiyaç duydukları yeni projeler için uluslararası finansman temin çalışmalarımız da ayrıca devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler: 2003 yılından bugüne kadar öz kaynaklarımızla güncellenmiş toplam bedeli 118 milyar TL olan 9.882 adet proje tamamlanmış, 6.7 milyar TL bedelli 636 adet projede de çalışmalar şu an devam etmektedir. Bankamız doğal afetler ve öngörülemeyen durumlar haricinde tüm ihalelerini Kamu İhale Kurumu çerçevesinde şeffaf bir şekilde açık ihale usulüyle yapmaktadır.

2017-2018 yıllarında yapmış olduğumuz 699 ihalenin yalnızca 22 tanesine yapılan itirazın sadece 4 tanesinde 2019-2020 yılları arasında yapılan 557 ihalenin ise 13 tanesine yapılan itirazın sadece 3 tanesinde Kamu Kurumunca düzeltici işlem kararı verilmiştir. Bu rakamlar diğer kamu kurumlarıyla karşılaştırıldığında oldukça düşük bir noktadadır.

Yerel yönetimler tarafından talep edilen finansmanın karşılanması hususunda, belediyelerin kredi kabiliyeti ve bankamızın yatırım finansman programı çerçevesinde azami ölçüde gayret göstermekteyiz.

2011 yılında Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla, kendi imkânlarıyla altyapı ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalan yerel yönetimlere destek olmak amacıyla başlattığımız SUKAP Projesi kapsamında, bugüne kadar genel bütçeden aktarılan 5,6 milyar TL hibe, bankamız tarafından sağlanan 7,4 milyar TL uygun koşullarda kredi olmak üzere, toplamda 13 milyar TL finansman tahsis ettik. 1.418 adet projeden 1.174'ünü tamamladık, 244 projede ise çalışmalarımız devam etmektedir.

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES)'nin yürütülmesi hususunda 2019 yılında Cumhurbaşkanı kararıyla bankamıza görev verilmiştir. Yerel yönetimlerimizin ihtiyaçlarının giderilmesine büyük katkı sağlayan bu projenin 2019-2020 yılı çalışmalarını, Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla birlikte başarılı bir şekilde tamamladık, 2021 yılı çalışmalarımızı da devam ettirmekteyiz. Yerel yönetimlerin ihtiyaç duyması hâlinde bu projelerin yürütülmesi için de İLBANK olarak teknik destek vermekteyiz ayrıca.

Katı atıkların doğaya olumsuz etkilerini önlemek ve ekonomik değer sağlayan birer kaynak durumuna dönüştürmek amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla birlikte yürüttüğümüz Katı Atık Programı (KAP) kapsamında yer alan işler için teknik ve finansman desteği sağlamaya devam etmekteyiz. Temiz ve tükenmez enerji teknolojileri inşa etmek ve belediyelere gelir sağlamak amacıyla enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projelerinin finansmanını uluslararası finansman kaynakları ve öz kaynaklarımızla destekliyoruz.

Yerel yönetimlerimizle iş birliği içerisinde, şehir içindeki endüstri alanlarını şehir merkezinden uzaklaştırarak sanayi alanlarının dönüşümünü sağlıyor, sağlıklı ve temiz yaşam alanları oluşturuyoruz.

Kentsel dönüşüm uygulamalarına, kredi ve faiz desteği sağlıyor, böylece yerel yönetimlerin afetlere karşı hazırlıklı, güvenli, sağlıklı ve modern şehirler oluşturma hamlelerine destek oluyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yatırımlarımıza hız kesmeden devam ederek yeni projelerle yerel yönetimlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Sözlerime son verirken denetimleri esnasındaki istişari katkılarından dolayı Sayıştay temsilcilerimize, katılımlarınız ve katkılarınız için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürlük.

Şimdi, önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 3, 2018 Yıllı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 2 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Şimdi 2017 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kredi ve teminat mektuplarıyla ilgili olarak;

Bölge müdürlüklerince hazırlanan ön değerlendirme raporlarında; özellikle teknik açıdan daha ayrıntılı, yanı sıra kredi ile alınacak mal veya hizmetin veya yaptırılacak projenin önemi, gerekliliği, önceliği ve yerindeliği gibi hususlar hakkında daha detaylı analizlere yer verilmesi,

Bankanın sadece müstakrizleri değil aynı zamanda ortakları da olan yerel yönetimlerin borçlanmaya ilişkin yasal düzenlemelere uymamaktan kaynaklı cezai müeyyidelerle karşılaşmamaları için gerekli görüldüğünde bu hususta yönlendirici ve yol gösterici olunması,

Teminat mektubu taleplerinin değerlendirilmesinde; yerel yönetimlerin mali yapıları hakkında daha ayrıntılı bir analiz yapılması ve gerekli görüldüğünde talep sahiplerine, mali durumları hakkında yönlendirici ve yol gösterici olunması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Yanıt için, buyurun Sayın Genel Müdürüm.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, izniniz olursa yanıtlarımızı Genel Müdür Yardımcısı Onuray Gözütok Bey okuyacaktır efendim.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, yanıt için buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ONURAY GÖZÜTOK – Yerel yönetimlerin finansman talepleriyle ilgili olarak bölge müdürlüklerimizce hazırlanan ön değerlendirme raporlarında; yaptırılacak projelerin gerekliliği, önceliği ve yerindeliği bilgileri yer almakla birlikte daha detaylı bilgilerin yer alması hususunda gerekli özen gösterilecektir. Ayrıca yerel yönetimler nezdinde borçlanmaya ilişkin yasal düzenlemeler konusunda yönlendirici ve yol gösterici olmaya devam edilecektir.

Teminat mektubu taleplerinin değerlendirilmesinde yerel yönetimlerin mali yapıları hakkında daha ayrıntılı analiz yapılmasına yönelik olarak mali analiz tablosu güncellenmiş olup gerek görüldüğünde talep sahiplerine mali durumları hakkında yönlendirici ve yol gösterici olunmasına özen gösterilecektir.

Not: Öneri doğrultusunda mali ve teknik değerlendirme raporları daha detaylı olarak hazırlanmakta olup işlemler buna göre tesis edilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Evet, öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Konu idareimiz tarafından takip edilmekte, talepler hakkında daha ayrıntılı incelemeler yapılmakta. Dolayısıyla çıkarılmasında bir sakınca görmüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Çıkarılmasını mı teklif etti?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, çıkarılmasını teklif etti.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Evet, çıkarılması.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi mi? Bu öneriyle mi ilgili?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun. Sayıştayın...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, belediyelerimizin en büyük talebi ya kredi ya da teminat mektubu. Dolayısıyla, 2 tane önemli faktör var. Bunun sürekli izlemede kalmasını ben öneriyorum çünkü değişen ve gelişen şartlara göre -Sayın Genel Müdürümüz de sunumunda söyledi- yurt içinden, yurt dışından, çok farklı kaynaklardan krediler oluşturarak belediyelere finansman sağlamaya çalışıyorlar. Dolayısıyla, bu, sürekli bizim takip etmemiz lazım gelen bir husus, eğer gündemden kaldırırsak izleyememiş oluruz. Finansman kaynakları sürekli değişiyor, onun için, Değerli Başkanım, bu konunun izlemede kalmasını teklif ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, şimdi Sayıştay gündemden çıkarılmasını istedi ama... Şu anda 2019 Denetim Raporu'nda var mı sizin bu bulguyla ilgili, öneriyle ilgili?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yok 2019'da.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2020'de de yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yönetimde, idarede, bunun -2020'de de yok- giderildiğini söylüyor, problem olmadığını söylüyor Değerli Vekilim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Diğer taraftan, bu konu izleniyor da yani.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sorun olursa tekrar gündeme alır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tekrar gündeme alacaktır bir aksaklık olduğunda...

TAMER DAĞLI (Adana) – Önemli bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki. Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ama Sayın Vekilim, tekrar bir aksaklık olduğunda Sayıştay zaten sürekli orada denetimde, tekrar raporunu yazar, tekrar biz de burada konuşuruz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani şeyden çıkarmış olmak tekrar dikkate alınmayacağı anlamına gelmiyor, hepsi için de geçerli.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, evet, anlamına gelmiyor.

Evet, şimdi 2017 yılının 2 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşeceğiz.

Öneriyi okutuyorum, buyurun Sayıştay tarafı.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2: Hizmet birimlerinin farklı yerlerde bulunmasının neden olduğu birimler arasında koordinasyonun sağlanması, ulaşım ve evrak transferi gibi konularda yaşanmakta olan mevcut sıkıntıların giderilmesi ve bu durumun neden olduğu iş ve zaman kaybı ile ilave maliyetlerin önlenmesi için bankanın Ankara ilinde bulunan tüm hizmet birimlerinin bir araya toplanmasını sağlayacak büyüklükte bir Genel Müdürlük hizmet binası yapılması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıt için buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ONURAY GÖZÜTOK – Cevap 2: Hükümetin tasarruf tedbirleri de dikkate alınarak, bankanın Ankara ilinde bulunan tüm hizmet birimlerini bir araya toplamaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam etmektedir.

Sizin söyleyeceğiniz bir şey var mı Sayın Genel Müdürüm bu konuda?

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, bu, zaten bizim için gerçekten önemli bir konu. Sayıştaydaki arkadaşlar da zaten bunu burada... Yani bizim görüşmelerimiz de oldu. Bu konuda geçen yıl da bu madde vardı, pandemi döneminden dolayı biraz bu konuda bir gecikme oldu ama sona geldik diyebilirim. En kısa zamanda, inşallah, bu konuda da adımımızı atmış olacağız Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Genel Müdürüm.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım, kurumun değerli yöneticileri; bu çok önemli bir husus. Yani bu büyüklükteki bir kurum parçalı bir yönetimle işte finansmanı bir tarafta, bilmem şu birimi bu tarafta, öbür birimi bir başka yerde. Bu büyüklükteki bir kurumun her şeyden önce böyle tek çatı altında toplanmasının tahmin ediyorum kuruma da çok ciddi tasarrufları olacaktır yani tek çatı altında toplanması. Aynı zamanda, tahmin ediyorum, şu an Çukurambar'da kirada, ona da bir son verilmiş olacaktır.

Biz, bazen biraz da yol gösterici olması açısından, bu konu gecikiyorsa bizim KİT Komisyonu olarak verebileceğimiz bir katkı varsa verelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Son aşamaya geldiğini söylüyorlar zaten, son aşamaya geldiğini söylüyorlar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – 2019'da, 2020'de buraya geldiğinizde kendi yerinizden gelme şansınız var mı? Yani bunu görüşmek üzere 2022'de biz sizi göreceğiz inşallah.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – İnşallah, bir daha geldiğimizde başlamış olacağız inşallah. Aksi bir durum olmadığı sürece, aksi bir şey yaşamadığımız sürece bir daha sizin önünüze çıktığımızda bu problem çözülmüş olacak inşallah çünkü bizim için de çok çok önemli, gerçekten önemli. Bildiğiniz gibi 4 ayrı lokasyonda, orada iş gücü kaybı olsun, diğer kayıplar olsun, bizim de üzerinde durduğumuz önemli konularımızdan bir tanesidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de öncelikle İller Bankası Yönetim Kurulu üyelerimize, İller Bankası bürokratlarına, Sayın Genel Müdürümüze ve diğer bürokrat arkadaşlara hoş geldiniz diyor, Komisyon üyesi arkadaşları da saygıyla selamlıyorum.

Bedri Ağabey'in de dediği gibi bu konu zaten alt komisyonda da daha etkin hizmet edebilme anlamında -İller Bankası çünkü gerçekten yerel yönetimlerin kolu kanadı- tek çatı altında toplanması adına KİT Komisyonu olarak biz ne yapabiliriz bunu orada değerlendirelim mantığıyla gündeme gelmişti. Zaten herhâlde Sayın Genel Müdürüm de "Son aşamaya geldik." diyor, inşallah Komisyon olarak da bizim buna nasıl bir katkımız olursa bize de ifade ederlerse daha sonraki süreçte... Teşekkür ediyoruz, gerçekten hassas bir konu çünkü hizmeti daha etkin sahada sunabilmek adına birimlerin aynı yerde toplanması... Sayıştay da bu çerçevede bunu yazmıştı raporuna biz de destek vermiş oluruz diye düşünerekten buraya getirdik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzleme... Yani bitene kadar izleyelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Öyle mi? İzleyelim mi diyorsunuz? Ya, bu tavsiye...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Çok Sayıştayın görevi değil bu yani... Niye yazdı, ben de anlamadım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Grup Başkanı, siz ne diyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, yeni bina edinmeye yönelik süreçte... İzlemede kalınmasını veya gündemden çıkarılmasını Komisyonun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – E, peki, Sayın Yaşar, geçen öneride...

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2017 yılının 3 no.lu genel önerisini okutuyorum, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3: 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıt için buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ONURAY GÖZÜTOK – Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi hususunda bankamızca gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük. Bu nedenle, 2018 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıt için buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ONURAY GÖZÜTOK – Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi hususunda bankamızca gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir:

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi web sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Evet, buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kurumun değerli yöneticileri, tabii, bugün, yerel yönetimlerin bütün yükünü sizler taşıyorsunuz. Yerel yönetimlerin en büyük gelirleri de vergiden elde edilen miktarın sizin üzerinizden dağıtılması. Dolayısıyla, herhâlde belediye başkanları sizin bulunduğunuz yeri Kâbe gibi tavaf ediyordur diye düşünüyorum.

Buradaki temel mesele şu: Yurt dışından borçlanmalardan bahsettiniz, iç piyasada muhakkak TL bazında borçlanıyorsunuz, yurt dışı piyasalardan da yabancı para birimleriyle borçlanıyorsunuz. Bunların faiz oranları yaklaşık ne kadar? İki, siz borçlandınız, aynı zamanda da belediyeleri projelerinde borçlandığınız rakamlarla destekliyorsunuz. Bu arada, tabii, onlara TL'yle mi bu krediyi veriyorsunuz yoksa yabancı para cinsiyle borçlandığınıza göre belediyeleri de yabancı para cinsiyle borçlandırıyor musunuz? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkincisi de özellikle bu çevre konusu. Bugün, belediyeler çok ciddi oranda enerji tüketiyorlar yani inanılmaz. Yer altı suyunu... Özellikle Anadolu'da o pompalar, pompa istasyonları da dâhil gerek pis su gerek temiz su, inanılmaz bir enerji tüketimleri var, çok ciddi rakamları da enerjiye ödüyorlar. Dolayısıyla, bu belediyelerin yenilenebilir, enerji özellikle güneş enerjisi dâhil, rüzgâr enerjisi dâhil veya biyoenerjiler de dâhil... Bunlar çok hızlı geri dönen projeler yani ortalama beş buçuk, altı yılda bu geri dönüyor. Bu manada, bunun desteklenmesi lazım yani mesela, belediyelerden toplam böyle bir istatistiki bilgi var mı? Yani belediyelerin toplam tükettiği enerji, bu tükettikleri enerjinin ne kadarını yenilenebilir enerji kaynakları üzerinden sağlıyorlar veya siz bunlara nasıl bir kredi imkânı sağlıyorsunuz? Yani otomatikman aslında, bunlar Elektrik İdaresine ödedikleri para beş, altı yılda kendi kendini de amorti ediyor, bu da belediyelere çok ciddi kaynak sağlar. Bununla ilgili özel bir biriminiz var mı? Bunu ne oranda destekliyorsunuz?

Tabii, aynı şekilde çevre felaketleri son dönemde Türkiye'nin gündeminde. Marmara Denizi'ndeki müsilaj da bunun en bilinen örneklerinden biri. Hemen onun bir ön tarafında tabii arıtma tesisleri var. Artık belediyelerin de bu imkânları sınırlı olduğuna göre, büyükşehir belediyeleri hariç özellikle belli nüfusun üzerindeki belediyelerin bu arıtma tesislerini yapma şansları zayıf. Gelecekte doğanın daha fazla kirlenmemesi adına bu manada arıtma tesislerinde yönelik bir çalışmanız var mı? Mesela, eskiden bu arıtma sistemleri çok ciddi rakamlara mal oluyordu ama özellikle bu alanda yerli firmalar da bayağı ciddi oranda mesafe kat ettiler. Bu yerlilik, millilik konusunda. Bu arıtma tesisleri de dâhil bu konuyla ilgili bir çalışmamız var mı?

Tabii İller Bankası, yıllara göre kâr eden bir kuruluş. Bu manada, banka elde ettiği kârları ya sermayesine ilave ediyor ya da ilgili ortakları... Aynı zamanda, İller Bankasının ortakları da belediyeler, bu elde edilen kârlarla ilgili nasıl bir yol izliyorsunuz? Yani bunu sermayeye mi ilave ediyorsunuz veya ortaklara mı dağıtılıyorsunuz? Bu konuyla ilgili ben sizden bilgi rica ediyorum.

Tabii, zaten binayı konuştuk. İnşallah 2021, 2022'de tez zamanda bu 4 birimin hepsi toparlanırsanız, siz de kendi binanızda bu faaliyetlere devam edersiniz.

Siz, doğal olarak teminat mektubu veriyorsunuz. Bu teminat mektuplarını da belediye başkanlarımız, belediyelerimiz zaman zaman özellikle bitüm alımında kullanıyorlar. Ben de aynı zamanda yerel yönetimlerden sorumlu olduğum için bunu da biliyorum, bol miktarda bu konuda talepte geliyor. Tabii, bunlar, bu mektupları aldığı zaman doğal olarak özel bankalara gidiyorlar. Özel bankaların faiz oranları da bilinenlerden daha yüksek çünkü sizin bu büyüklükte borçlanma rakamınız başka bir şey, onların küçük bütçeleriyle yani yerli finansörlerden kredi bulma imkânları size nazaran daha zor. Dolayısıyla,

orada belli rakamları da ödüyorlar. Acaba bu ara yerde bir çözüm bulabilir miyiz? Teminat mektuplarını bankalara verip oradan kredi alıyor ya belediyeler, o araya biz girebilir miyiz yani bankalardan bir toplu kredi alınabilir mi? Mesela, mektup yerine bankalarla özel görüşme yapılarak faizler biraz daha aşağı çekilebilir mi diye düşünüyorum. Çünkü bazen belediye başkanları sadece hizmeti devam ettirebilmek için bile özel bankaların hiçbir şekilde faizine maizine bakmadan bunları otomatikman kullanıyorlar ve yüksek rakamlara mal oluyor. Bazen bunu sizin sisteminizin dışında bazen kendi gelirlerini de temlik ederek kullandıkları krediler var, işte, belediyeler kendine özgü borçlanıyorlar, yani bu özel bankalar maalesef, Türkiye’de belli dönemlerde devreye girmesi gerekirken, mesela, bu olağanüstü şartlarda -pandemi süreci şu an olağanüstü şartlar var- devlet bankaları bu konuyla ilgili bir miktar yaklaşım gösterirken özel bankalarda bunu görmek zor ama devlet bankalarında bunu karşılama şansı, İller Bankasının da zaman zaman karşılama şansı olmadığına göre otomatikman özel sektörden bu ihtiyaçlarını karşılamak zorunda kalıyorlar, orada da belli sıkıntılar yaşıyorlar.

Tabii “KÖYDES Projeleri” diyorsunuz, aynı zamanda bunların paralelinde Türkiye’de altyapı projeleriyle ilgili -bu raylı sistemler de dâhil, arıtma tesisleri de dâhil- epeyce bir mesafe katedilmesi lazım.

İhalelerin şeffaf olması -siz de ifade ettiniz- hakikaten bu çok önemli. Özellikle Karayollarında, Devlet Su İşlerinde biri gidip bir itiraz ediyor, ihalenin tarihinden bir buçuk sene sonra, iki sene sonra hâlâ bu süreç devam ediyor, yatırımlar bu manada gecikiyor. 557 ihalede 13 itiraz, 3 tanesinde düzeltici işlem, diğer kurumlarla ilişkilendirdiğimiz zaman ihmal edilebilecek rakamlardır.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Ciddi bir oran yani çok ciddi bir oran.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabii çok ciddi bir oran.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz vereceğim, Genel Müdürüm size daha sonra söz vereceğim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Dolayısıyla, bu konuyla ilgili çalışmalarınızı da destekliyoruz. İnşallah, size çok işler düşüyor, ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum. İnşallah, sizlerin de desteğiyle özellikle olağanüstü şartlarda depremdir, doğal afetlerdir, bu konularla ilgili müdahaleleri zaman zaman biz de görüyoruz, inşallah bundan sonra da bu mücadeleler devam eder.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurum temsilcileri ve Sayıştay temsilcileri hoş geldiniz.

Kamu hizmeti yapan her kuruluşun mutlaka tarafsızlığı ve objektif olması çok önemli ama İller Bankası gibi her santimetrekareye hükmeden ya da her santimetrekareyle ilgilenen bir kurum için, bu, çok daha önemli. Bu bakımdan yapılacak olan her işlem, her harcama, her hizmet bütün herkesi ilgilendiriyor.

İlginç bir şey, çok önceleri çok fazla şikâyet gelirdi, belki bizim şu anda belediyelerimiz kalmadığı içindir biz çok şikâyetten haberdar olmuyoruz artık pek şikâyet yok. Ya siz gerçekten çok başarılısınız son zamanlarda ya da bizim belediyelerimiz kalmadığı için sizden haber alma şansımız olmuyor.

Daha önceki yıllarda İller Bankasına sorduğumuz sorular vardı. Mesela, bir tanesi aklıma geliyor, hiç unutmuyorum “Hangi belediyeye ne kadar hibe yardımında bulundunuz? Bir de hangi belediyenin ne kadar borcu var? Geliriyle mütenasip midir, değil midir?” diye soru sormuştum. Bana gelen cevapta

“Müşteriyle banka arasındaki bir sırdır, verilemez.” deniyordu. Oysaki ben bir şey bankası olduğunu düşünmüyorum yani para toplayan, o parayı da piyasaya dağıtan bir banka olarak değil de daha çok kendisine verilen hizmetin karşılığı ayrılan bir bütçeyi değerlendirip ona göre kullanan bir yer olduğunu düşünmüştüm fakat son zamanlarda gerçekten çok fazla şikâyet duymuyoruz, o bakımdan da herhâlde olumlu gelişmeler vardır diye düşünüyorum.

Onun için ben şimdi birkaç soru sormak istiyorum. Kaynaklar ve varlıklardan söz ederken yabancı kaynaktan söz ediyorsunuz, ben bunu anlamadım doğrusu, yabancı kaynak nedir? 16 milyar -yaklaşık olarak söylüyorum- öz kaynak, 8 milyar da yabancı kaynak, 8 milyar 975 milyon da yabancı kaynaktan söz ediyorsunuz. Bunun ne olduğunu anlamadım.

Bir de İller Bankası sözleşmeli personel çalıştırıyor bildiğim kadarıyla. Bu memurlar nasıl ve ne şekilde sözleşmeli statüsüne geçirildi? Bu 2011’de olan bir olay galiba, bu doğrultuda kaç memur sözleşmeli statüsüne geçirildi? Sözleşmeli çalışmayı kabul etmeyen memurlar diğer kamu kurumlarına geçirildiği belirtiliyor. Hak ve statü kaybı meydana geldi mi, geldiyse son durum nedir?

Yine, Kamu İhale Kanunu’na göre banka zaman zaman ihaleler yapıyor. Onun için, burada “81 mal alımı, 184 hizmet alımı, 132 de yapım işlemi var.” deniyor ve 1,1 milyar lira civarında 397 ihaleye harcama yapılmış. Bu ihaleler hangi şirketlere verildi? Söz konusu ihalelere konu iş ve işler nelerdir? Doğrudan temin edilen 531 iş toplam değeri olan 10,5 milyar TL’nin ne kadarlık bir bölümünü kapsıyor diye soruyorum.

Yine, nakdî kredilerle ilgili bir şey var. Bedri Bey “Biraz düşürülmesi lazım.” dedi ama İller Bankası düşük krediyle veriyor ama yüzde 17-18’e mal ettiği kredileri yüzde 12 ile yüzde 11’le veriyor diye biliyorum. Orada da bir dengesizlik oluyor çünkü sonuçta herkesten o temin edilmiş oluyor ama kredi alabilenler bunu kullandığı için bazı yerler kredi almakta çok zorlanıyor ve alamıyor İller Bankasından. Pay verilmiyor, dolayısıyla onlara avantaj sağlanmış oluyor, bunun da doğru bir şey olmadığını düşünüyorum.

Proje kredileri kapsamında altyapı ve üst yapı başlıklı desteklemeler yapılmış fakat altyapı başlığı altında yer alan diğer altyapı başlığına yönelik kredi gerçekleştirme oranı altyapı kredi gerçekleştirme oranından fazladır. Burada diğer altyapı ve altyapı sınıflandırmaları nasıldır? Nasıl bir sınıflandırma yapıyorsunuz burada, onu öğrenmek istiyorum.

Erdemli Mersin ile Hazar Elâzığ tesisleri satılmış. Bunlar niçin satıldı? Sadece finansman sağlamak için miydi, başka bir amacı var mıydı? Bir de kime, ne kadarlık bir fiyata satıldı bu tesisler?

Pazarlık usulüyle ihaleye çıkan iş kolları nelerdir? Hangi şirketlere verilmiştir? Ne kadar ödeme gerçekleştirilmiştir bu işler için? “368 iş için tamamlanan ve ihale edilen projeler.” demişsiniz, bunlar hangi belediyelere aittir, bunu öğrenmek istiyorum. Yine, 2017 yılında 59 adet belediyeye 100 adet iş için ihale yapılmış ve bu işlere ait 70 milyar 849 bin TL ödeme gerçekleştirilmiş. Bu 59 belediye hangileridir?

Bir soru daha sormak istiyorum. Bazı belediyelerin gelirleriyle mütenasip olmadığı ve yıllara varan borçlanmalar yapıldığı biliniyor. Örneğin 4 milyar, 6 milyar arası geliri olan bir belediyenin 600 milyon lira -bunun büyük bir kısmı İller Bankasına olmak üzere- borçlandırıldığı ifade ediliyor. Bu belediyeler kaç sene içerisinde bunu temin edecekler ve ödeyebilecekler? İkincisi, borçlu belediyeler borçlandıklarında gelirlerinin yüzde kaçını size her ay geri ödemek durumunda kalıyorlar? Bazı belediyelerin borçları senelerce ertelenirken bazı belediyelere, özellikle muhalefette olan belediyelerin bu borçlarının ertelenmediği ve yüzde 40’lara varan kesintilerin yapıldığı söz konusu. Belediyelere tabii kişi başına sonuçta tahsisat çıkartılıyor ancak bazı yerlerde altyapı vesaire şeyleri tamamdır

ama çoğu yerde, bazı bölgelerde ise özellikle Doğu ve Güneydoğuda, çoğu ilde bunlar son derece eksiktir. Dolayısıyla, oraya aynı şekilde, aynı oranda tahsisat yapıldığına göre siz de aynı oranları eğer sağlamazsanız en azından kesintilerde ve daha fazla kesinti yoluna giderseniz ya da muhalefetle iktidar arasındaki farkı gözetip orada ayrımcılık yaparsanız bu belediyelerin hiçbir zaman o hizmetleri yerine getirmesi söz konusu olamayacak ve bölgede yaşayan vatandaşlar da her zaman olduğu gibi son derece sıkıntı yaşamaya devam edecekler.

2000 yılında İçişleri Bakanlığının bünyesinde bir toplantı yapılmıştı biz o zaman bir öneride bulunmuştuk. Bizim o zaman 37 belediyemiz vardı, biz demiştik ki gelişmiş şehirlerle gelişmemiş şehirler arasında ya bir pozitif ayrımcılık yapılmalı, gelişmemiş olan yerlere daha fazla yardımcı, destek olunmalı, hibelerde... Diğer bakanlıklarda zaman zaman hibeler oluyor ve Sağlık Bakanlığını gibi, Çevre Bakanlığı gibi falan “Bu konularda bir pozitif ayrımcılık yapılmalı ya da en azından onlara verilen krediler uzun vadeli olmalı ve kesintileri az olmalı ki döner sağlayabilsinler.” demiştik. O zaman olumlu karşılanmıştı ama sonradan bu gerçekleşmedi ve bugüne kadar da bu sürüyor. Bundan sonra, siz, umarım, bunları gerçekleştirirseniz, en azından zorda olan belediyelerin tekrar ödeme yapabilecekleri bir düzeyde kendilerine kolaylık sağlamaya çalışırsınız diyorum.

Başarılar diliyorum, kolay gelsin size.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Peköz.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Yönetim Kurulu Başkanım, Sayın Genel Müdürüm, İller Bankasının üst düzey yöneticileri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; İller Bankasının 2017, 2018 hesaplarının görülmesiyle ilgili bu toplantımızın kurumumuz açısından, ülkemiz açısından verimliliğe, kârlılığa vesile olmasını diliyorum öncelikle.

Sayın Genel Müdürüm, öncelikle ben şunu ifade edeyim: İller Bankası son dönemlerde -bilmiyorum ama benim gördüğüm kadarıyla- şikâyetlerin son derece çok azaldığı bir kurum hâlinde yani siyasetle uğraşıyoruz, doğal olarak yerel yönetimlerle alakalı olması münasebetiyle yerel yönetimlerden, belediye başkanlarından özellikle bazen şikâyetler, talepler gelirdi, yine benzer şeyler geliyor ama dolayısıyla öyle çok ciddi şikâyet anlamında bir şeyi işin doğrusu ben pek hatırlamıyorum. Onun için, çalışmalarında mali tablolar üzerinde ben daha çok ağırlıklı olarak bakıyorum ve verimli ve kârlılık esasında devam ettiğini de görüyorum. Ama bununla birlikte de yine mali tablolar bağlantılı olarak bir iki hususta sorularım olacak, yazılı olarak cevap verebilirseniz çok memnun olurum. Kredilerle ilgili, bu kısım bilmediğimden dolayı yani İller Bankası tabii banka statüsünde ve finansal raporlamasını da sonuç itibarıyla bankaların statüsünde, BDDK’nin belirttiği ve banka tek düzen hesap planına uygun olarak yapıyor. Benim ilgilendiğim taraf, doğal olarak, krediler burada. Krediler, anladığım kadarıyla İller Bankasında bilançoda raporlanan krediler. Kredilerle ilgili, kredi karşılıklarıyla ilgili yönetmeliğe tabi değil; dolayısıyla, sınıflandırmada da -dipnotlardan gördüğüm kadarıyla- kredilerin Karşılıklar Yönetmeliği’ne uygun bir sınıflandırması söz konusu değil. Bu da kredinin geri dönüşüyle ilgili, özellikle canlı ve donuk kredi sınıflandırması bu yapının içerisinde yok. Karşılıklar Yönetmeliği’ne tabi olmama durumu doğru mu? Çünkü genel ve özel karşılıkları da göremiyoruz. Acaba karşılık ayırmayı gerektiren bir durum söz konusu olmuyor mu finansal gerekler açısından? Bunu bir öğrenmek istedim. Diğer taraftan, tabii, risk analizleri açısından da bu son derece önemli yani hem kredi riski hem likidite ve diğer riskler açısından.

Bilanço dışı yükümlülükler biraz önce de konu edildi burada, oldukça önemli. Bilanço dışı yükümlülüklerde bu yükümlülüklerin neden olduğu risklere karşı ne tür enstrümanlar kullanıyorsunuz, ben onu göremedim. Yabancı paralı yükümlülükler de var bildiğim kadarıyla, bunlarla alakalı olarak herhangi bir hedging yöntemi kullanılıyor mu? Yine, dipnotlara baktığımda, herhangi bir türev aracın da kullanılmadığını görüyorum. Bu anlamda, bilanço dışı yükümlülüklerle karşı ortaya çıkması muhtemel olan bu risklerden kurtulma, bu riskleri elimine etme, “hedge” etme anlamında ne tür araçlar kullanılıyor veya kullanılması gerekiyor mu?

Bir başka şey, faaliyet tablosuna baktığımızda, gelir tablosunu incelediğimizde faiz gelirleri, faiz giderleri bankacılık yapısına uygun olarak sınıflandırılmış. Faiz gelirleri ve faiz giderlerini mukayese ettiğimizde önemli bir farklılık var, bunun nedeni şu: Finansal durum tablosuna baktığımızda, yabancı kredi yani yabancı kaynak kullanımı düşük, daha çok öz kaynaklarla finanse ediliyor, doğru mudur efendim? Öz kaynaklarla finanse edildiği için de faaliyet raporunda faiz giderleri daha düşük görünüyor. Benim burada öğrenmek istediğim aslında şu: Enflasyonda da biraz kıpırdanma olduğunu da düşünecek olursak öz kaynakları enflasyona karşı koruma konusundaki izlenen politika nedir? Dolayısıyla, bu aradaki faiz marjı ve sonuçtaki kâr rakamı... Biraz önce de kâr konu edildi, paylaşımı vesairesi konusunda. Öz kaynağın korunması -ki en önemli şeylerden birisi de zaten öz kaynağın, kaynakların enflasyona karşı korunması- konusunda ne tür bir yöntem izliyorsunuz? Bir de onu öğrenmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Yine, başta söylediğim gibi, bu çalışmanın, toplantının Kurumumuz açısından hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, KİT Komisyonumuzun değerli üyeleri, İller Bankası Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri ve yönetici arkadaşlar, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, deneticileri, diğer kurum ve kuruluşların değerli yöneticileri; hoş geldiniz.

Bu toplantının “ülkemizin yapıcı gücü” sloganıyla çalışan İLBANK’a hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Şehirlerin yaşanabilir bir kent olması için bayındırlık hizmetlerine en büyük katkıyı veren İller Bankası, ülkemizin en önemli bankalarından biridir. Görevlerini en iyi şekilde yaptığını, layıkıyla yaptığını görüyoruz. Son yıllarda 9.882 projeye destek vererek ülkemizin kalkınmasına katkı sağladılar.

Yönetim Kurulu ve yöneticilerinin hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bir de uluslararası finansman kuruluşlarıyla sözleşmeler yapılması da bizim açımızdan, yabancı sermayenin kullanılışı açısından çok önemli; onun için de tebrik ediyorum.

Milletvekili olarak isteklerimiz oluyor zaman zaman, gerçekten, burada açıklamak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii tabii.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Her isteğe zamanında karşılık veren, oluru olmaz hakkında bize çok iyi, detaylı bilgi verdiği için de İller Bankası Yönetim Kurulu Başkanı ve yöneticilerine özellikle teşekkür ediyorum.

Bir de isteğimiz var: Seçim bölgem Erzincan'da çöp toplamayla ilgili sistem var ancak ilçeleriyle birlikte bir çöp toplama sistemi yapıyoruz; buna da katkılarınızı istiyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun, teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Sayın Türkmen, buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkanım, çok kıymetli KİT Komisyonu üyeleri, İLBANK'ın değerli yöneticileri ve Genel Müdürü; hepinizi saygıyla selamlıyorum ben de.

Aslında, benim söyleyeceklerimi Bedri Bey söyledi, en önemlilerinden bir tanesi şu: Teminat mektupları veriyorsunuz; bunlar çok doğru ama belediyelerimiz diğer bankalara gidiyor, çok yüksek seviyede borçlanıyor. Söylediği gibi, hemen hemen ziyaret tavafı gibi oluyor; biz de belediyelerle sizlere geliyoruz, Türkiye'de olan bütün kardeşlerimiz ve milletvekilleri geliyor. Orada aracılık gibi veya ona benzer teminatı nasılsa siz veriyorsunuz, gidip de yüksek borçlanmalardan değil de Bankalar Birliği vasıtasıyla belediyelere verilecek krediler acaba daha uygun şartlarda, biraz daha indirilerek kullandırılabilir mi, buna bir çaba sarf edilebilir mi?

Diğerlerini hepsi hemen hemen söyledi. Bizler sizlerden memnunuz, belediyeler de memnun. Gerçekten, şehirlerimiz yaşanır şehir hâline geliyor. İnşallah, çok daha imkânlar elde edersiniz ve bu imkânlarla daha iyi hizmetler vermeyi de sağlarsınız diye düşünüyorum.

Ben, her türlü yükümüzü de çektiğiniz için -dediği gibi- her aradığımızda bulduğumuz, her derde ilaç olmaya çalıştığınız için -şehirlerimiz adına tabii, kişisel bir şey yok, belediyeler adına da bu oluyor- tekrar tekrar bu çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı çalışmalar diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türkmen.

Buyurun Sayın Tan.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli KİT Komisyonu üyeleri ve İller Bankasının kıymetli yöneticileri, Sayın Genel Müdürüm ve kıymetli bürokrat arkadaşlar; ben de toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

İller Bankasındaki anlayıştan dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum; bunu, şunun için de ifade ettim: Kendi ilimde ve yan illerde de gördüğüm kadarıyla, iktidar ve muhalefet ayrımı yapmadan hizmet ettiğiniz için ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Bu anlamda, Türkiye'deki belediyeçilik anlamında iktidar olarak herhangi bir töhmet altında kalmadan yaşadığımız bir süreci bize yaşıtıyorsunuz. Bundan dolayı, sizlere çok teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tan.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, öncelikle Komisyonumuza hoş geldiniz.

Ben de sözlerimin başında yatırımlarla ilgili -gerek ilimizle ilgili gerek bölgemizle ilgili- vermiş olduğunuz desteklerden dolayı size ve ekibinize çok teşekkür ediyorum.

Aynı zamanda, inşaat mühendisi olmam hasebiyle, Hatay’da Büyükşehir kanalıyla yapılan projeleri takip ediyorum; sizin kredilerinizle devam eden projeler var. Sağ olsun, İller Bankası Adana Bölge Müdürlüğünden bu konuda çok detaylı bilgiler alabiliyoruz; ben huzurlarınızda onlara da çok teşekkür etmek istiyorum.

Yalnız, Hatay’la ilgili şöyle bir problemimiz var Sayın Genel Müdürüm: Hatay, Büyükşehir Belediyesi olduktan sonra, özellikle vatandaşlarımız Büyükşehirin yetki sorumluluk alanını tam olarak anlayamadılar. Örneğin, bir köyde bir kanalizasyon problemimiz veya içme suyu problemimiz var, o köyün muhtarı Büyükşehir Belediyesine gittiği zaman “İller Bankasından kredi alamıyoruz. Dolayısıyla, ya Milliyetçi Hareket Partisi milletvekiline gidin ya AK PARTİ milletvekiline gidin, bu kredinizi bir şekilde onaylatın.” Bu manada, neredeyse benim odama gelmeyen muhtar kalmadı Hatay’da. Her gelene konuyu anlatıyoruz ancak Hatay Büyükşehir Belediyesi bu konuda bizi zor duruma sokuyor yani aslında, genel bütçeden bu hizmetleri yapması için aldığı bir pay var fakat her defasında sanki sadece İller Bankasının verdiği kredilerle bu hizmetleri gerçekleştirebilirim diye bir algı oluşturup ve bu algıyla beraber de muhtarlarımızı, vatandaşlarımızı yanlış yönlendiriyorlar. Bu konuda, aslında, kurumumuzu da yıpratıyor ve töhmet altında bırakıyorlar. Ben, sizin de vaktinizin olduğu bir dönem Hatay’da bu kafa karışıklığını gidermek adına... Çünkü sizlerin Hatay’a ne denli yardımcı olduğunuzu ben bölgemizdeki arkadaşlar sayesinde biliyorum. Bir gün sizin de...

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Biz destek oluyoruz gerçekten. Özellikle dış kaynakta falan olsun...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Dış kaynakta sağlanan krediler konusunda bizlere yapmış olduğunuz, özellikle Suriye’den gelen insanların desteklenmesi konusunda “MADAD” diye bir kredi var, o krediyle ilgili neler yaptığınızı ben biliyorum ancak Büyükşehir Belediyesinin... Bu kafa karışıklığını oluşturan aslında Büyükşehir Belediyesi. Ben, müsait olduğunuz bir vakitte 400 muhtarımızla...

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Olur, olur Sayın Vekilim. Biz de bakalım yani neden o algıyı oluşturduk, oluşmaması gerekiyordu.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – AK PARTİ milletvekillerimiz de bu algının oluştuğu teyit edeceklerdir. Vaktiniz olduğu bir gün de ben sizi Hatay’da misafir etmek isterim. Muhtarlarımızla bir araya getirip İller Bankasının görevini ve Büyükşehirin görevini bence bir izah etmekte fayda var diye düşünüyorum.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Muhtarlarla değil de belki orada bizi belediyeyle muhatap...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, ben size söz verdiğim zaman Sayın Kaşıkçı’nın taleplerini, değerlendirmelerini, sorularını...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Efendim, kurumumuzu rahatlatabilmek açısından, bölge müdürümüz de olabilir, sizler de olabilir bir gelmekte fayda olduğunu düşünüyorum.

Bunun dışında, Büyükşehir Belediyesinin yine, kurumdan bazı ilçelerimizin altyapı hizmetleriyle ilgili talepleri var efendim. Ben o talepleri de burada sizinle paylaşmak istiyorum. Özellikle Hassa diye bir ilçemiz var, Aktepe Mahallesi, Akbez Mahallesi’nde –her yazın giderim– kanalizasyon diye bir sistem yok zaten, eski sistem hâlâ devam ediyor ancak Büyükşehir Belediyesi vatandaşlarımıza “Buranın kanalizasyonunu bugün yapacağım, yarın yapacağım.” diye zaman geçiriyor. Bu konuda sizden bir kredi talebinde bulunmuşlar. Hassa’da –bakın kayıtlara geçsin diye de burada tek tek ifade etmek istiyorum– bizim Akbez Mahalle’miz, Aktepe Mahalle’miz ve Söğüt Mahalle’miz, hem

kanalizasyon hem de içme suyu noktasında problem yaşayan mahallelerimiz. Bunların –benim elimdeki verilere göre– özellikle bu uluslararası fonlarla yapılmasıyla ilgili bir çalışma var, bölge müdürlüğümüz bunu biliyor. Bu konuda sizden destek isteyeceğiz. Ben, isterseniz not almanız için de size buradan okuyabilirim, bu uluslararası fonlarla yapılması düşünülen işlerle ilgili: Hassa Akbez kanalizasyon yapım işi, Kumlu ilçesi arıtma tesisi yapım işi, yine, Kumlu içme suyu isale hattı yapım işi, Aktepe kanalizasyon yapım işi, Çekmece Mahallesi kanalizasyon yapım işi, Arsuz ilçesi içme suyu yapım işi, Payas ilçesi içme suyu, Altınözü ilçesi Alakent ve Altınkaya Mahalleleri içme suyu, Söğüt içme suyu isale hattı ve depo yapım işi, Hatay çamur kurutma tesisi, bir de Karlısu kanalizasyon inşaatı yapım işi. Bunların tamamının uluslararası fonlardan yapılmasıyla ilgili bir çalışma var.

Bunun dışında, ihaleleri yapılmış, kurumdun da destek alınmış, İller Bankasından destek alınmış bazı işler var: Yine, Kumlu Reyhanlı içme suyu şebeke yenileme işi, Kırıkhan içme suyu şebeke yenileme işi, Altınözü atık su arıtma tesisi, Yayladağ kanalizasyon şebeke ve atık su arıtma tesisi, Defne Harbiye içme suyu şebeke inşaatı. Çok uzun yıllardır özellikle yaz aylarının şu manada gelmesini istemiyorum çünkü Dörtöyl ilçemizde müthiş bir su problemi oluyor. Burada, Dörtöyl İçme Suyu Projesi, bu proje onaylanmış, inceleme aşamasında benim önümdeki notlarda. Sayın Genel Müdürüm bu konularda bize destek vermenizi sizlerden rica ediyorum. Bakın, neredeyse tüm ilçelerle ilgili kanalizasyon ve içme suyu problemi size saydım. Hatay bu manada gerçekten talihsiz, talihsiz olmasının sebebi Büyükşehir Belediyesinin iş görmeme noktasında göstermiş olduğu direnç. Büyükşehir Belediyesinin biraz önce saymış olduğum bu işlerden dolayı sizden kredi talebi var. Bu konuda da destek istiyoruz sizden çünkü sonuçta, bu hizmetler şehrimize yapılacak, milletimize yapılacak.

Tekrardan teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, İller Bankamızın Çok Değerli Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Müdür Yardımcıları, Sayıştayımızın çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; İller Bankası KİT Komisyon toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum

1933 yılında Belediyeler Bankası adı altında kurulmuş olan 1945 yılında il özel idarelerini de içine alarak İller Bankasına dönüşen İller Bankası kurumumuz geçmişten günümüze il özel idarelerinin ve belediyelerin finansal ihtiyaçlarını karşılamak, projelerini geliştirmek, teknik danışmanlık ve denetim hizmetleri vermek, kaynak transferine aracılık etmek, kâr amaçlı gayrimenkul projeleri üretmek, kalkınma ve yatırım bankacılığı gibi birçok konuda faaliyetlerde bulunan önemli bir kalkınma ve yatırım bankamızdır.

Yerel yönetimlere kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslararası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmakta olan İller Bankamız modern kentlerin geliştirilmesi sürecine öncülük eden, hizmet kalitesi kanıtlanmış uluslararası bir kalkınma ve yatırım bankası olarak kendini ispatlamıştır.

Su, kanalizasyon, altyapı projelerinde SUKAP çalışmaları sayesinde belediyelerimizin su, kanalizasyon ve altyapı projelerini destekleyerek 25 bin ve altında olan belediyelerimize genel bütçeden ayrılan ödenekten proje tutarının yüzde 50'si oranında hibe destek sağlamakta, geri kalan yüzde 50'si

için ise İller Bankamız AŞ olarak uzun vadeli kredi açılmasıyla belediyelerimiz için büyük sorunlar hâline gelen su, kanalizasyon ve altyapı projelerini bir an önce hayata geçirmelerine yardımcı olan bir kurumumuzdur.

Merkezi idare eden mahalli idarelere kaynak transferinde son yıllarda iktidar, muhalefet ayrımı yapmaksızın her belediyeye düşen payın dağıtımını yapmaktadır. İlimden örnek verecek olursam: Osmaniye’de tüm belediyelerimize, özel idaremize, altyapı, arıtma ve içme sularına vermiş olduğumuz destek için zatinalinize ve tüm teşkilat mensuplarına teşekkür ediyorum. Proje karşılığı İller Bankasına başvuruları hâlinde bunların gerek kredi kaynaklarından, İller Bankası kaynaklarından gerekirse uluslararası finans kuruluşlarından faydalandığını görmekteyiz.

Başta Çevre Ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum Bey’e, İller Bankası Genel Müdürümüz Sayın Yusuf Bey’e, Yönetim Kurulu üyelerine, Adana Bölge Müdürümüze ve çalışanlarına yürekten teşekkür etmek istiyorum. Hakikaten, son yıllarda göstermiş olduğunuz başarılarından dolayı sizleri tebrik ediyorum, başarılarınızın da devamını diliyorum.

Sözlerime son verirken her zaman yanınızda olduğumuzu dile getirmek istiyor, toplantımızın bir kez daha hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurumumuz İller Bankası yerel yönetimler için çok önemli. Özellikle hızla büyüyen şehirlerimizde uzun vadeli geçmiş dönemde zamanında altyapı projelerinin, altyapı çalışmalarının yeterince yapılmadığı için sizlere büyük işler düşmekte. Bu manada, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Benim merak ettiğim çok ufak birkaç tane konu var: Özellikle kitapçıkta da, kredi kullanım alanlarınızda da sizin de belirttiğiniz gibi üstyapıyla ilgili projelere de yer veriyorsunuz fakat belediyelerimizden genellikle üstyapı projeleriyle ilgili biraz daha böyle zorluklar çıkarıldığını duyuyoruz. Ben, o anlamda altyapıya verilen kredi kullanım oranları ile üstyapıya verilen –bütün Türkiye genelinde– kredi kullanım oranlarını merak etmekteyim.

Ayrıca, son dönemlerde, İller Bankası, dönem kârı olarak çok iyi kâr ediyor. Bu anlamda da özellikle küçük belediyelerimiz sizden gelen rakamlarla ancak kendi personelinin maaşlarını ödeyebilecek durumda ancak o maaşları ödeyebiliyor dolayısıyla, ilave yatırımlara giremiyorlar. Bu tarz küçük belediyelere doğru projelerle gelindiğinde, şehrin eksik bir yönünü tamamlayabilmeleri adına, parti ayrımı gözetmeksizin elde ettiğimiz bu kârdan bu projenin yapılmasını sağlayabilir misiniz, düşünür müsünüz? Bunu sormak istiyorum.

Ayrıca, enerji sektöründe de belediyelere çok iyi katkıda bulunuyorsunuz fakat belediyelerimizde bazen şu durum söz konusu oluyor: Özellikle güneş enerjisi panelleri açısından bakıldığında, düz araziye bile panel kurma talepleri söz konusu oluyor. Bu anlamda, bu da tarımsal çalışmaları olumsuz yönde etkilemekte. Özellikle yüzde 40 meyilli arazilerde bunların yapılmasının, daha uygun olacağı, tarıma elverişli olmayan yerlerde daha uygun olacağı anlamında... Bunlara dikkat ediyor musunuz? Bunları merak etmekteyim.

Şimdiden çalışmalarınızda tekrar başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, değerli bürokratlar, Sayıştayın değerli temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; Komisyona tekrar hoş geldiniz.

Ben bulgulardan hareketle birkaç soru sormak istiyorum: 2018 yılı Sayıştay raporuna göre banka personeline ihtiyaç kredisi verildiği ancak verilme oranlarının piyasadaki kredi faizlerinden çok daha düşük olduğu belirtilmiş. Deniyor ki: “Banka fiilen çalışan personeline, aylık maaş ve ücret miktarının 5 katını geçmemek üzere yıllık yüzde 6 faiz oranı üzerinden ihtiyaç kredisi kullanılmaktadır. Personel kredilerinin yıllık faiz oranı 31/12/2018 tarihine kadar yüzde 3 olarak uygulanmaktayken 20/12/2018 tarih ve 847 numaralı Yönetim Kurulu Kararı’yla yüzde 6 olarak belirlenmiş ve altı aylık dönemlerde gözden geçirileceği kararlaştırılmıştır. 2018 yılında kullanılan personel kredisi toplam tutarı önceki yıl kullanılan 47 milyon 375 bin TL’nin yüzde 31,3 fazlasıyla 62 milyon 198 bin lira olarak gerçekleşmiştir. Banka 2018 yılı içerisinde yıllık ortalama yüzde 20-25 faiz oranıyla borçlanmaktayken personeline yıllık yüzde 6, 31/12/2018 tarihine kadar yüzde 3 faiz oranıyla ihtiyaç kredisi kullanılmaktadır. Diğer taraftan, temel amacı ortaklarının finansman ihtiyacını karşılamak olan bankanın ortaklarına kullandığı kredilere uyguladığı faiz oranları kredi türleri itibarıyla yıllık yüzde 14-18 oran aralığında bulunmaktadır.” Evet, bu faiz oranlarının gözden geçirilmesi gerektiğini Sayıştay belirtmiş. Böyle bir uygulamaya gitmeniz nedenleri neler? Kök nedenlerini size sormak istiyorum. Banka çalışanlarının maaş skalalarında bir problem mi var yani düşük mü? Artırılması yönünde bir girişiminiz oldu mu? Çünkü neticede maaşı yeten kişilerin ağırlıklı olarak kredi kullanımına da çok fazla istekli olmayacakları açık; bu da ihtiyaç kredisi, dolayısıyla, bu, piyasaya göre oldukça düşük yani bunu anlatmanızı istiyorum, açıklamanızı istiyorum. Neticede, pek çok ihtiyacı olan vatandaş bu belirtilen oranlarda faizlerle kredi kullanma şansına sahip değiller. Dolayısıyla da mutlaka çalışanlara sağlanan bazı ayrıcalıklar pozitif gibi görünse de diğer vatandaşlara da aynı hakların sağlanmasını, o koşulların sağlanmasını da takip etmeliyiz diye düşünüyorum.

Diğer bir konu, önemli bir bulgu, Türkiye’de ekonominin ne kadar sıkıntıda olduğunu işaret eden bir bulgu. Bulgudaki bir cümleyi okuyacağım ve Türkiye’de ekonomik krizin ne boyuta geldiğini de birlikte bir kez daha görmüş olacağız, deniyor ki Sayıştay raporunda: “Dış kaynaklı kredilerde yapılan projenin gelirleri TL cinsinden -yani kredi kullanıyorsunuz, geri dönüşünü TL olarak alıyorsunuz; bu normal, buraya kadar bir sorun yok- kredi geri ödemeleri ise yabancı para cinsinden olduğundan bu tür kredilerdeki en önemli risk, kur riskidir.” Ve önerisinde de bu kur riskinin dikkate alınması ve ona göre bir planlama yapılması gerektiği söyleniyor.

Bunu, ben, şöyle destekleyeyim: Yine Sayıştay genel uygunluk bildirim raporlarına göre, yap-işlet-devret modeliyle yapılan pek çok yatırımda 2014 ve 2019 yılları arasında ödenen kur farkı toplamı 61 milyar 719 milyon liradır ve aynı zamanda da ilgili yılların 2 Ocak kurundan dövizden TL’ye dönerek bu kur farklarının da ilgili görevli şirketlere ödendiği hesap edildiğinde ve ilgili yıllardan bu tutarın orijini olan dolar ve avroya dönüş yapıp bugünkü kurdan tekrar TL’ye döndüğümüzde ise ekonomik krizi yaratan ana nedenlerden birinin tutarını ortaya çıkarmış oluyoruz; o da 144 milyar liraya tekabül ediyor. Yani bu konuyla ilgili nasıl tedbirler almayı planlıyorsunuz? Bunu sormak istiyorum. Kur riskleri karşısında banka olarak değerlendirmeniz nedir, çalışmalarınız var mı? Bunu soracağım.

Diğer taraftan, kasada nakit bulundurma limitlerine riayet edilmesi ve yüksek miktarlarda nakdin bankaya taşınmasında güvenlik tedbiri alınması hususu... Burada da yayınladığınız genelgeyle bölge müdürlükleri vizesinde 10 bin lira, merkezde ise 80 bin liranın üzerinde nakit para bulundurulmaması yönünde bir genelge olduğu 2018 yılı Sayıştay raporunda yazıyor. “Ancak hesap detayı incelemelerinde vize sorumlusu personele 100 bin liradan 1 milyon liraya kadar değişen tutarlarda nakdin bankaya

yatırılmak üzere teslim edildiği görülmüştür. Söz konusu nakdin bankaya taşınması esnasında herhangi bir güvenlik desteği eşlik etmemektedir.” diyor. Şimdi, soru şu: Bu bulguyla ilgili -belki alt komisyon toplantısında ifade edilmiştir, alt komisyonda olmadığım için üst Komisyonda sorayım- bu anlamda güvenlik desteğini sağladınız mı? Genelgeye uygun hareket ediyor musunuz, yoksa genelgeye hem uygun hareket etmeyip hem de güvenlik desteğini sağlamamakta mısınız? Bunu sormak istiyorum.

Ben, İller Bankasının çok önemli bir işlevinin olduğunu biliyorum. Diğer milletvekili arkadaşların bu konuyla ilgili önemine atfen söyledikleri cümlelere katılıyorum. Aynı zamanda, Sayın Genel Müdüre bir konuda teşekkür etmek istiyorum: Özellikle belediyelerin çeşitli ihtiyaçları noktasında siyasi parti ayrımı yapmaksızın açtığım birçok telefona kendisi dönüş yaptılar. Bazılarında ihtiyaç oldu, bazılarında ihtiyaç olmadı ancak bu tavrı nedeniyle kendisini kutluyorum. Bu, çok önemli çünkü bizler de milletin birer temsilcileri olarak, inanın, burada her ne kadar farklı partilerin temsilcileri de olsak aynı zamanda Türkiye milletvekiliyiz. Bu bakımdan, biz, bize ulaşan ve destek talep eden hangi partiden olursa olsun tüm belediyelerimize destek olmaya gayret ediyoruz. İller Bankasının da böyle bir misyonu var, o misyonla buradasınız. Bugüne kadar yaptığınız çalışmalar için, belediyelere uzattığınız el için sizlere teşekkür ediyorum. Daha fazlasını yapmak için de bu sözlerimi bir motivasyon kabul edin lütfen.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Geneli üzerinde son konuşmacı Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; İller Bankasının değerli Genel Müdürü, yöneticileri; Sayıştayımızın değerli temsilcileri; sizi saygıyla selamlıyorum.

Ben burada birkaç soru soracağım. Şimdi, Sayın Genel Müdürüm sunuş konuşmasında -aynen okuduğunu düşünüyorum ben, sunuş konuşmasında yoktum- “2011 yılından başlayan, yerel yönetimlere destek olmak amacıyla başlattığımız SUKAP Projesi kapsamında bugüne kadar genel bütçeden aktarılan 5,6 milyar TL hibe, bankamızdan sağlanan 7,4 milyar TL uygun koşullarda kredi olmak üzere toplam 13 milyar TL finansman tahsis ettik. 1.418 adet projeden 1.174’ünü tamamladık, 244 projenin ise çalışmaları devam etmektedir.” demiştir. Ben buradan şunu sormak istiyorum: 2011 yılından bugüne hangi yerel belediyelere destek sağlandı yıllara dayalı? Özellikle 2018, 2019, 2020, 2021’in de Nisan ayına kadar, Nisan ayı sonuna kadar hangi belediyelerimize, hangi miktarlarda, hangi projelere destek sağlandı? Bunların bir ayrıntılı listesini bize verirseniz çok memnun oluruz.

Tabii, İller Bankasının özel bir konumu var. Yerel yönetimlere finans sağlarken yatırımların daha sonraki yıllara dağılan ve finansını da İller Bankasının gerek iç finans yönüyle gerekse dış finans yönüyle krediler sağladığını biliyoruz. Ama buradaki bu finansı sağlarken yüksek faizlerle kredinin verildiği ortaya çıkıyor. Bunlar doğru mudur, bilmiyoruz ama tabii, biz yerel yöneticilerle, belediye başkanlarıyla görüştüğümüzde tabii onlar faizine filan bakmıyor, aldıkları paraya bakıyorlar yani o yörenin, o bölgenin, o beldenin, o ilin, o ilçenin hangi koşullarda faiz ödeyeceğine bakmıyorlar, sadece parayı almalarına bakıyorlar. Yani “Ben bugün bir şey yapmış gözükeyim ama parayı versinler bize.” mantığıyla da bakıyorlar. Ama bu da doğru değil, ama burada, şimdi İller Bankasının bir öz sermayesi var zaten. Bu öz sermaye yıllara dayalı alındıkça aktarıyor yeniden, yeniden veriliyor, yeniden alınıyor. Yani bir döngüyle, para döngüsüyle götürülüyor bu finans. Şimdi, bunun da bir şekilde, düzenli bir şekilde verilmesinin doğru olması lazım yani burada, eğer Türkiye şu andaki... Tabii, Merkez Bankasının bugünkü kurum olarak faizi yüzde 19’da, siz bunu komisyonlarıyla beraber

yüzde 25'lere çıkarıyorsanız o da doğru değil, zaten bu koşullarda... Bilmiyoruz tabii, biz, bunu yani bunu bilimsel bir bilgiyle sunmuş filan değiliz ama sadece duyumlarla, bize aktardıkları, konuştukları şekilde konuşuyoruz arkadaşların, belediye başkanlarının.

Diğer tarafta, KÖYDES. KÖYDES projeleri çok önemli yani büyükşehirlerin olmadığı yerlerde diğer özel idarelerin yapmış olduğu yatırımlarda KÖYDES projeleri de çok önemli. Buralarda da stratejik olarak tabii yatırımlar yaptığımızı, özellikle “Bakanlığımızla birlikte 2019-2020 yılı çalışma dönemini başarılı bir yerde tamamladık, 2021 yılında devam etmekteyiz.” diyorsunuz, yani büyük katkılar verdiğinizizi... Bu katkılar nerelere verildi, hangi illerde hangi projelerde? Bunların da detaylı bir bilgisini bize yazılı olarak verirseniz daha uygun olur, sözlü değil.

Tabii, öbür tarafta, katı atık projelerimiz var, Türkiye'nin her tarafında var, bunu büyük bir destek olarak verdiğinizi biliyoruz, verilmesi de gerekiyor. Şu anda köylerimizde özellikle... Şu anda, biz, bütün şehirlerin bünyesinde olup mahalle durumunda olanların, özel idarelerin de büyükşehir olmayan illerinde de köy statüsünde olan köylerimizin genel yapısında altyapısı yok yani bu kanalizasyon altyapısı tamamen yetersiz. Ya buna siz verirken, bu kredileri verirken kanalizasyon yatırımları için yani bunun desteği için daha büyük destek olursanız herhâlde ülkemiz için iyi olur, insanlarımız için iyi olur. Yani köylerimize şu anda o, affedersin, bizde “çöplük” deriz, çöplüklerinde o sineklerin uçtuğu yani sivrisineklerin bulunduğu bir yer, insanlarımızı bundan kurtaralım. Özellikle bu katı atık programındaki projelerinizi daha detaylandırarak köy bazına indirerek yapılmasını temenni ediyoruz.

Teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularını, görüşlerini, değerlendirmelerini dinlediniz. Yanıtlamak üzere sözü size vereceğim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, ben tekrar teşekkür ederek başlamak istiyorum. Sayın vekillerimizin sorduğu soruları not aldık, tabii kayıtlardan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, ben açıyorum, tekrar açıyorum.

Buyurun.

İLLER BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, ben tekrar teşekkür ediyorum.

Biz, bir taraftan, not almaya çalıştık ama tabii burada eksiklikler olabilir, kayıtlardan bunları tekrar alıp bir eksik olmaması adına, ondan sonra... Bunlarla ilgili tabii konuşmamızı hazırlarken mümkün olduğu kadar kısa tuttuk, çok değinemedik her şeye zamandan dolayı. Tabii, burada da tabii bu konular bizim için önemli ama sorular da güzel ama hepsinin de cevabı var. Yine, burada, kısa kısa girsem belki bazı şeyler yine havada kalacak. Ben, bu toplantının sonuçlarının hem kurum için hem ülkemiz için hem sizler için çok daha doğru olacağını düşündüğümünden dolayı bunların hepsini arkadaşlarımla beraber yazılı olarak versem çok daha iyi olur diye düşünüyorum ve bunların cevabını yazılı vermek istiyorum çok detaylı bir şekilde. Ben, o yüzden, burada hem katılım ve katkılarınızdan dolayı hepinize şahsım, İller Bankası adına ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, biz, iyi niyetle, samimiyetle inanın çalışıyoruz ama bu çalışmalarımızın sonuçlarının size yansımış olması, sizin bunları görmüş olmanız... Bundan sonra bizim işimiz zor, benim işim zor yani burada olduğumuz sürece... Sayın vekillerim de söylediler, yani belki de

Allah nasip ederse, bilmiyoruz tabii, bir daha geldiğimizde inşallah sizin karşınızda çok daha farklı olacağımızı düşünüyorum çünkü sizin bu şeyleriniz bize, omuzlarımıza ayrı bir yük verdi. O yüzden, ben, tekrar hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Bu toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, İller Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: İller Bankası Anonim Şirketinin 29/3/2018 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu ve 1.232.886.622,47 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi, 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: İller Bankası Anonim Şirketinin 27/6/2019 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 1.662.354.505,12 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

İller Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 Yıllarına Ait Üst Komisyon Toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum. Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum Sayın Genel Müdürüm.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 23 Haziran 2021 Çarşamba günü, yarın, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.58

